

Előfizetési árak:

Egész évre	8 K
Félévre	4
Három hónapra	2
Egy szárazóra	16 fillér

Megjelenik minden szombaton.
Kéziratok nem adatnak vissza

DÉVA ÉS VIDÉKE

Főszerkesztő:
Dr. LAUFER ÁRPÁD.

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI HETILAP.

Szerkesztőség:
Kossuth L.-utca 12., hová a lap szellemi részét illető minden közlemény intézendő
Kiadóhivatal:
Déva, Kossuth Lajos-u. 12., hová az előfizetések és hirdetések küldendők.

Felelős szerkesztő:
KARDOS ÁRPÁD.

Három héttel ezelőtt

még komor világukat árasztották a díszes kandaláberek a halott király ravatala körül, mikor az élő király magasztos kinyilatkoztatásokra emelte föl felséges szavait.

Köröskörül vészes lángnyelvek nyaldosták egyre az eget, gyehehennatúz kísérteties fényében recsegve omlottak össze még mindig az emberi halhatatlanságok, kincsek, értékek és alkotások s az üszkösödő paraszakon a pusztulás manói dévaj táncban ünnepelték a megsemmisülés folytonos megújulásait, amikor elbusult világunk keletjén új hajnal ragyogása szökött a magasba, kívánatos aranyát ráfestette a viharfelhők ádáz szineire s a megpróbált lekekhez, mint a sivatagok tikkadt, uttalan vándorához, a fejedelmi trón magasából biztatón, üditően csengett szerte a szózat: Mindent megakarok tenni, hogy mielőbb elmuljanak a háboru áldozatai és borzalmai; újból meg akarom szerezni népeimnek a béke áldásait, amint ezt legyvereink becsülete, államainak és hű szövetségeseimnek létérdeke és ellenségeink daca megengedi.

Háromszor hét nap sem mult el azóta s ime, férfias, becsületes beváltásáról győződhattünk meg ennek az ígéretnek, melyet az uralkodói erények teljességében ragyogó ifju királyunk trónfoglalásakor népei iránt érzett mélységes szeretetből tett azoknak. Kedden délután megroppanásig feszült érdeklődés mellett hangzott el a képviselőházban a hivatalos bejelentés, hogy kormányunk és szövetségeseinké törhetetlenségünk józan tudatában becsületes békeajánlatot tett ellenségeinknek. Utraidították a béke szelid, fehér galambját, hogy a vérözön párás szigetei fölött szálldosva, mindenütt hullassa el a régen sovárgott olajág egy-egy bűvös darabkáját!

Kevély palotáktól alázatos viskókig az öröm delejes árama szaladt át a sziveken. Mintha dohos börtön ajtaja hasadt volna meg, hogy régen nélkülözött friss levegő áradjon be rajta. Tele tüdővel szivjuk. S büszkék vagyunk amellet, hogy nagy győzelmek után most arattuk a legnagyobb győzelmet. Önmagunkon vettünk erőt. Minden siker az oldalainkon, csodálatos eredmények mögöttünk, a szédítő lendület eleven ereje megállíthatatlanul söpör el mindent az utjából s akkor azt mondjuk a győző jogán: elég volt már a gyilkolásból, szakítsuk végét a végítéletnek, béküljünk.

És hogy ezt a főlemelő nemes gesztust megtehettük, minden időközön át Károly királyunkat éri azért a hervadhatatlan dicsőség. Az ő gyöngéd, emberszerető szívét, fenkölt gondolkodásmódját.

Ellenségeinken mulik most már, hogy mihamar megtérjen a száműzött béke. S ha visszautasítják a kinyújtott jobbot, mint Tisza mondja, halálra küldhetik még népek millióit, hatványozhatják a pusztulást, szenvedést és nyomort, folytathatják a rombolás és az elvadulás ádáz munkáját, a mellyel darabokra tépik szét az emberiség kincseit, de eredményt még sem érnek el. Nekünk azonban ujult erőt fog adni a meggyalázott örök Isten, hogy minden rendelkezésünkre álló eszköz kemény buzogányával tönkre verjük a hiúz-jellemű filiszternépeket.

Közigazgatási bizottsági ülés.

Vármegyénk közig. bizottsága Mara László főispán elnöklété alatt f. hó 11-én tartotta rendes haviülését, melyen a választott tagok közül Horváth Kamilló dr., Kriskó Bohus és Nemes József dr. jelentek meg.

Elsőnek Csulay Lajos h. alispán terjesztette elő havi jelentését a közigazgatás mult havi állapotáról. Bejelenti, hogy a közgyűlés megbízásából Pogány Károly bizottsági taggal együtt a megye képviseletében résztvett megboldogult királyunk temetésén. A belügyminiszter táviratilag közölte a törvényhatósággal, hogy a koronázás f. hó 30-án lesz s felkérte, hogy 3 tagu küldöttséggel képviseltesse magát, ezenkívül a koronázási domb fölépítéséhez történelmi emlékü területéről 5 klg. tiszta földet küldjön fel. Ez utóbbinak eleget is tett s az utolsó koronázás alkalmáról visszamaradt példára a vajdahunyadi vár oldalából vétette ki a szükséges földet.

Öszinte részvétellel jelenti, hogy a vármegyének egy érdemes tisztviselője, Fodor Gyula szászvárosi főszolgabíró f. hó 9-én elhunyt. Gondoskodott arról, hogy a törvényhatóság koszorút helyezzen ravatalára s a tisztviselők a temetésén résztvegyenek.

Megemlíti a brádi, szászvárosi és vajdahunyadi járásorvosi állások betöltését. Közli, hogy Janza Vazul petrozsényi főszolgabíró a magyarpécskai menekültelepről visszarendelte állomáshelyére s így most már ennek a járásnak közigazgatása is egészen helyreáll.

A visszatelepülők ellátására Marosillyén szervezett tápállomáson kívül Piskiben is létesített egyet. A belügyminiszter a tápállomások költségeire előlegként 40 ezer koronát utalt ki eddig.

A menekülők anyagi támogatására a belügyminisztertől kapott 10.000 K-án kívül az Ardeleana szászvárosi pénztintézet 1000 K-át, a szászvárosi rendőrkapitány pedig 241 K 11 fillért küldött be hozzá.

A belügyminiszter megengedte a petrozsényi és puji járás lakosságának a visszatelepítését. Aminthogy azonban az ellenség járta vidékén az elhelyezési és élelmezési kérdések ez időszertint még nagy nehézségekbe ütköznek, a családok visszatérése csak korlátozottan engedélyezhető.

A belügyminiszter kérdést intézett a törvényhatósághoz, hogy a jelenlegi körülmények között a főszolgabírók fűtés-világítási és iroda-átalányának főlemelését nem tartja-e szükségesnek? Javaslatában az első (250 K-ás) általánynak 100%-kal, az 500 K-ás utobbinak 50%-kal való emelését kérte.

A vármegye 4 rend. tan. városában az elsőrendű élelmicikkekből, mint liszt, cukor, hűvelyesek, zsir, kávé, burgonyából a meglévő készletek összeírását elrendelte, hogy így egyfelől a szükségletek tekintetében kapjon tiszta képet, másfelől az igazságos elosztásra szerezzen adatokat.

Bejelenti, hogy egy vagon cukor érkezett a vármegye részére, melynek szétosztási terveze most készül. Megelőzőleg 2 vagon petroleumot kapott a törvényhatóság. Ezt aránylagosan szétosztotta már a városok és járárok között. Kilátás van arra, hogy e két cikknél előfordult hiányok jövőben a minimumra redukálódnak.

A belügyminiszter leirt, hogy miután a Mercedes cipő rt. ajánlatot tett 42—43 K áru, 41—47 számú svédországi cipők szállítására, irassa össze a szükségletet. Az igen tartós kiállítású, vastag talpu, patkolt sarku cipők munkásoknak jól beválnak s így azok lábbeli nehézségein segíteni lehetne velük. A hatóságok utján megtette a szükséges intézkedéseket. Ezzel kapcsolatosan megemlíti, hogy főleg a tisztviselőkre figyelemmel előterjesztést tett a kereskedelmi miniszterhez, cipőtalpról és bőryanagról való gondoskodás iránt. Erre még nem kapott választ.

A bizottság az alispáni jelentést helyesléssel veszi tudomásul, mire Botka István kir. pénzügyigazgató számol be többek között arról, hogy f. év augusztus-november hónapjaiban egyenes adóban 599.043, hadmentességi díjban 4765, illetékben 59.577, bor- és husfogyasztási adóban 28.552, szeszadóban 234.633, dohányban 497.424 K-val kevesebb folyt be, mint az előző év hasonló szakában. A feltűnő visszaesésnek oka, hogy kiűrités következtében a behajtás szünetelt továbbá, hogy az adótárgyak egy részében jelentékeny hiány állott be.

Misinszki Vilmos vm. főjegyző előadásában a bizottság több vétkes községi tisztviselőnek állásától való felfüggesztését mondta ki.

A tanügy állapotáról Benkő András kir. tanfelügyelő jelenti, hogy a polgári iskolák közül a szászvárosi és vajdahunyadi megkezdte működését, a hátszegi jövő hó elején szintén megnyitható lesz. A lupényi és petrozsényi polg. iskolák megnyitása a közel jövőben nem remélhető, mivel itt huzamosabb időt igénylő pótlásokra van szükség. A dévai polg. leányiskola elhelyezése tekintetében tárgyalást kezdett a kir. törvényszékkel. Ez a tárgyalás, véleménye szerint, a kérdés kedvező megoldására fog vezetni. A javaslat a kir. tábla elnökének döntését várja s ha kedvező lesz, a polg. iskola nemsokára megkezdheti működését a törvényszék épületében. Az elemi iskolák, a puji és petrozsényi járásokéit kivéve, mindenütt működnek már. A szünetelő iskolák megnyitása is már folyamatban van.

Mahler Ignác műszaki tanácsos szerint az állami és a törvh. közutak állapota általában jó, forgalmi akadály sehol sem fordul elő. A hátszegi, illetve váraljai állomáshoz vezető nt nagyhidja a tulhajtott teherforgalom folytán erősen megrongálódott. Állandó jellegű új hid építését vették föl a jövő évi közuti költségvetésbe, addig pedig egy ideiglenes fahidat építenek. Az államépítészeti hivatal intézkedett a kavics elterítése iránt s arról is gondoskodott hogy ahová rendes, tört kavics nem jut, eset-

leg közérő igénybevételével rostátlan patak-kavicsot használjanak föl fedenyagnak.

Kiss Dénes kir. ügyész jelentése után Eperjessy István vm. II. főjegyző ismerteti a vármegyei főorvos jelentését, mely szerint a belügyminiszter Horváth Dezső szigorló orvost járványorvosként küldötte ki. A szászvárosi Kiskun-kollegiumban 5 skarláteset miatt az iskolát 3 hétre bezáratták. A hólyagos-himlő járványszerűen lépett fel a körösbányai járásban, Alvácán, Felvácán, Prihodesden, Tomnateken, Csungányban, Prevalenyben és Ternaván. Ezekon kívül a hunyadi járásban Alsónádasdon és a dévai járásban Nyavalyásfalván. Itt a kényszeroltásokat elrendelték. Szorványosan lépett föl a himlő Vulcsesden és Vecelen. Az oláh betörés a petrozsényi járás 5 gyógyszerárát tette tönkre. Ebben a járásban oláh hadifoglyok között 19 koleragyanus megbetegedés és 4 halálozás fordult elő. A polgári lakosság között ilyen tüneteket nem észleltek.

A főorvosi jelentéssel az ülés véget ért.

Emlékezés br. Szentkereszty Györgynéről.

A Hunyadmegyei Jótékony Nőegylet f. hó 8-án kegyeletos emlékünnepeket tartott. Az egyesület második megalapítója, új életre támasztója báró Szentkereszty Györgyné szül. gróf Kornis Klementina Váchartyánban múlt hó 5-én agyszélhűdésben, rövid szenvedés után elhunyt. Az egyesület tagjai akkor nem voltak Déván, a hazaköltözködés csak akkor indult meg, így nem állt módjában méltó alakban adni kifejezést gyászának. De a buzgó elnöknő, Barcsay Kálmánné, amint a helyzet javult és visszatért az élet városunkba, azonnal összehívta a választmányt és pár lelkes szóval üdvözölve a tagokat, melegen méltatta az elhunyt nagyszony érdemeit.

A dévaiak által oly nagyrabecsült, általánosan tisztelt, szép és jóért dolgozó megboldogult munkásságát részletesebben Göllner Károly, az egyesület pénztárnoka méltatta.

Az 1871-ben Barcsay Lászlóné által megeremtett Jótékony Nőegyletet 1885-ben a részvétlenség tespedésre kényszerítette. Formailag ugyan nem oszlott fel, de semmi tevékenységet se folytatott, tagjai kötelezettségüknek nem tettek eleget, gyűlésekre nem jártak, az ügyekkel nem törődtek, teljes közöny fogta el a lelkeket. E szomorú állapot 8 évig tartott, akkor jött Dévára br. Szentkereszty mint Hunyadmegye főispánja, vele lelkes felesége. És amit sok okos, tudós ember nem tudott megcsinálni, létrehozta egy asszony meleg szive, fáradhatatlan buzgósága, megnyerő kedvessége. A nőegylet feltámadt, anyagilag megerősödött s 102 alapító tagjai sorában egyesítette Hunyadmegye egész társadalmát.

E tevékenységet ismertette az emlékbeszéd, e nagy asszony iránti háláját róta le az egyesület, kinek munkája tette lehetővé, hogy évről-évre 12—14 árva leányka nevelődjék, legyen hasznos polgára a hazának.

Az emlékbeszéd után elhatározta a választmány:

1. hogy a boldogult emlékét jegyzőkönyvileg megörökíti.

2. A családnak átíratban részvétét fejezi ki.

3. Koszorúmegváltás címén 50 koronát küld a vak katonák segélyezésére.

Együttal igazi sajnálattal állapítja meg azt a szomorú körülményt, hogy a nehéz helyzet miatt nem képviseltette magát a temetésen, sem koszorút nem küldhetett.

Ezzel elnöknő a gyűlést, melynek minden tagja jól eső érzéssel látta újra együtt Déván a jótékonyt győzteseket, visszagondolva br. Szentkereszty Györgyné jóságos alakjára, bezárta.

Ajándékozzunk hadikövénny!

Küszöbön a karácsony, a szeretet ünnepe, azután az évforduló, az ujesztendő napja. Meggyökeresedett szokás, hogy ilyenkor mindenkinek, aki közel áll hozzánk, vagy akit szolgálataiért meg akarunk jutalmazni, valami ajándékkal lepünk és örvendeztetünk meg. Magának is örömet szerez, aki ad csak hogy ezt a kedves örömet legtöbbször megelőzi a keserves tépe-

lődés, hogy — ugyan mit is adjon, hogyan rázza le magáról az elkoptatott sablonokat s nyújtson valami eredetit?

Ezen a tépelődésen, úgy hisszük, a legkönnyebb szerrel tulleheti magát ezuttal mindenki. Ajándékozzunk hadikölcsönkötvényeket. Akárminő dus és fényes is a karácsonyi vásár választéka, nincsen benne semmi, ami a hadikövénny értékével és annál kevésbé, ami annak jelentőségével felérne. Ilyenkor minden ajándékozáshoz alkalmas tárgynak az árát valódi értékének a sokszorosában szabják meg. Józan dolog e az, hogy amikor minden téren lecsófoljuk az igényeinket, épen ilyenkor nem is közsükségleti, hanem tisztán csak alkalmi szempontokat pazarul felülfizessünk? Hiszen béke és bőség idején még hagyján, hogy muló örömeinknek is teli kézzel áldozunk. Most azonban, a nemzeti megpróbáltatás nehéz napjaiban, amikor önmegtartózkodásunk az ország sorsa fölött dönt, több volna a véteknél, ha ebben is nem tartanánk mértéket.

Hozzátesszük, hogy a hadikövénny, mint ajándék, bármely ünnep hangulatának a mélyítésére is alkalmasabb, mint akármi más. Olyan kis összeggel is megszerezhető, mint a legtöbb karácsonyi ajándék s azt az érzést váltjuk meg a maguk számára — akár adjuk, akár kapjuk, — hogy általa részesei lettünk a nemzeti nagy küzdelmének s az eljövendő győzelem dicsőségéről egy-egy babérlevélre is megszereztük a jogot. És ugyanakkor, amidőn így a hazafias érzés és kötelezettség teljesítés oltárán áldozunk, az ünnepi hangulatban annyira fogékony lelkekbe belecsepegtetjük egyúttal a takarékoság szeretét és megbecsülését, aminek a nemzeti jövőre való haszna egyenesen beláthatatlan.

A karácsonyfa csillogásánál se szép családi ünnep puhamelegében gondoljunk a milliókra, akik a gyilkos harctereken véruket ontják és életüket áldozzák értük s hogy ez a tömegtelen sok szenvedés és áldozat megte. emthesse az áhitott gyümölcsöt, a magyar nemzetnek, ellenségei fölött való végleges győzelmét, tegyük lehetővé, mozdítsuk elé még azzal is, hogy — ajándékozzunk hadikövénny!

Déva város közönségéhez!

A dévai hadikórházban ápoló német katonák hazánk védelmében megsebesülve, távol honuktól, nem a meleg családi fészekben, hanem rideg falak közt kénytelenek eltölteni a karácsonyi ünnepeket.

Ismerve Déva város közönségének áldozatkészségét, bizalommal fordulok hozzá azzal a kéréssel, tegye lehetővé, hogy a családjától messze idegenben levő német katonák érezzék, hogy a karácsony szent ünnepén igaz barátsággal együtt érzünk velük s egy karácsonyest rendezésével tegyük meleggé és családiassá e napot nekik.

E célra mindenféle adományt: készpénzt, diót, almát, karácsonyfa-diszt stb. Déva város polgármesteri hivatala vesz át.

Eddig a következő adományok folytak be:

Mara Lászlóné 100, Egy társaság 116, Hirsch Sámuelné 30, Balog Gyula utódai 30, Schumann Ernő 30, Mallász és Gritscher 30, Diamanstein Jakab 50, Laufer Vilmos 30, dr. Schulhof Zsigmond 100, Erdélyi Egyesület Kereskedelmi részvénytársaság 100, Dévai Takarékpénztár részvénytársaság 100, Dévai Uránia részvénytársaság 200, Transsylvania konzervgyár 100, Agrária részvénytársaság 100, Közgazdasági Bank rt. 50, dr. László Lázár 20, Seiger Gottlieb 50, Heller Mihály 50, Seiger Lázár 20, dr. Laufer Árpád 50, dr. Tischler Elemér 100, Blum Zsigmond 50, Wágner Tivadar 20, Deutsch Miksa 30, Kohn Jónás és Fiai 100, Grünwald Ferenc 20, Schmideg Adolf 20, Holtzer Károly 30, Sellei Józsefné 20, Laufer Arnoldné 3, Dévai Iparbank rt. 50, Rethy János 10, Decebál rt. 50, Lustig Lajos 50, Nussbaum Hermann 20, Gonda Nándor 200, Candrea Valér 20 koronát.

Dr. Gerey Gyula,
polgármester.

Adakozzunk a vak katonáknak!

Előfizetési felhívás.

A „DÉVA ÉS VIDÉKE“ január elsejével XXV. évfolyamába lép. Negyven század hosszú idő egy vidéki lap életében; küzködés, kemény munka követte ki a hátrahagyott pályát s ha visszatekintünk, nyugodt önérzettel mondhatjuk, hogy tevékenységünk a közélet szolgálatában hasznos volt. Közérdek, igazság volt mindenkor a vezérelvünk, az marad a jövőben is.

Ehhez a programhoz kérjük olvasóink megértő támogatását, amidőn előfizetésre hívjuk föl, s mondanunk sem kell, hogy a mostani nehéz viszonyok között feladatunkat csak úgy tölthetjük be, ha az existenciális anyagi eszközöket rendelkezésünkre adják.

Minden óriási módon megdrágult, a mi előfizetési díjaink azonban a régiek maradtak s így bizvást reméljük, hogy szerény kérésünk nem marad teljesítetlen.

A Déva és Vidéke
kiadóhivatala.

HIREK.

— Jubileum. Dr. Rosenberg Ignác orsz. képviselő, petrozsényi ügyvéd e hóban tölti be ügyvédi működésének 25-ik évét. A lefolyt negyedszázad alatt Dr. Rosenberg Ignác nemcsak mint a vármegye egyik legjelesebb, nagytudású és éleselméjű jogásza, hanem mint megyei közéletünk mindig tevékeny osztályosa működött, mindenütt ott volt, ahol vármegyénk közigazdasági, kulturális és más közhasznú fejlesztéséről volt szó. A Zsilvölgy soha sem sejtett amerikai méretű fellendülése, Petrozsényi nagyközség hatalmas fejlődése és virágzása szintén egybeesik Dr. Rosenberg működésével. Legutóbb az oláh betörés által sújtott menekültek támogatásában, mint az erdélyrészi orsz. képviselők segítőbizottságának tagja fejtett ki fáradhatatlan tevékenységet, s most, amikor Petrozsényi vidéke normális életének helyreállításáról van szó, elsőnek sietett értékes segítségét a nagy ügy szolgálatába állítani. A jubiléumát ösztönözten gratuláljuk.

— Fodor Gyula meghalt. Hunyadvármegyei tisztikarának egy érdemes, értékes tagja dőlt ki a múlt héten. Fodor Gyula a szászvárosi járás főszolgabírája, a szászvárosi ref. egyház főgondnoka, Hunyadvármegye törvényhatósági bizottsági tagja, a Szászvárosi Takarékpénztár igazgatósági tagja, a Magyar Kaszinó igazgatója f. hó 9-én 57 éves korában hosszas szenvedés után meghalt. A megboldogult 1888. évben lépett megyei szolgálatba s 1892. óta vezette a szászvárosi járást. A köztgy és társadalom önzetlen, buzgó és népszerű munkása volt, kinek halála széles körben keltett igaz részvétet. F. hó hó 11-én délután temették el Szászvároson impozáns módon megnyilvánult gyász mellett.

— Kitüntetések a IV-ik hadikölcsön körül szerzett érdemeikért. A pénzügyminiszter a királytól nyert főhatalmazás alapján a IV. hadikölcsön sikerének előmozdítása körül szerzett érdemeikért elismerő oklevelet állított ki: Csulay h. alispánnak, Puy László hátszegi és Graef János szászvárosi bankigazgatóknak, Bágya Iván dr. vajdahunyadi, Boér Gábor dévai főszolgabíráknak, Baló Kálmán harói, Budai István szántóhalmi, Csiky Albert govasdái, Kovács Ernő felpestesi és Pára Zsigmond hosdái körjegyzőknek.

— **Eljegyzés.** *Mihály Károly*, a dévai cs. és kir. tartalekkórház vezetője f. hó 14-én Brádon eljegyezte *Schusnek Margit*át, Nagy György ottani gyógyszerész mostohaleányát.

— **Kitüntetések.** Öfelsége *Klacsko Olivér* 71-ik gy. e. tart. főhadnagyot, ki a dévai főreáliskola tanára, vitéz magatartásáért a hadi-ékitményes III. o. katonai érdemkeresztrel tüntette ki. — A király ifj. *Firtos Ferenc* 16. tábori tűzerezdbeli hadnagyot, *Firtos Ferenc* szásvárosi koll. tanár fiát vitéz magatartásáért ismételt is legfelsőbb dicséző elismerésével tüntette ki. — *Bakó István* tűzér a bronz vitézségi érmet, *Forrai Péter* tűzér pedig a kieszüst vitézségi érmet kapták meg vitéz magatartásukért.

— **Mangra Vazult bárói rangra emelik (?)** Kolozsvárról írják: Illetékes forrásból értesülünk, hogy Mangra Vazul metropolitát bárói rangra emelik. Az eskütételén már mint báró fog megjelenni.

— **Házasság.** *Wufka Ernő* petrozsényi m. kir. csendőrhadnagy, Rimaszombatban oltárhoz vezette *Jakab Erzsikét*.

— **Halálozás.** *Kreffly Mátyás* dévai építész neje, *Szmolay Viktoria* f. hó 8-án 52 éves korában váratlanul elhunyt Muszáriban. Temetése ugyanott nagy részvét mellett ment végbe e hó 11-én.

— **Megyei közgyűlés.** Tegnap ment végbe *Mara László* főispán elnökle alatt kb. 30 bizottsági tag jelenlétében s alig tartott félóránál többet. A koronázáshoz a vármegye küldöttségében a főispán vezetésével *Csulay Lajos* h. alispánt és *Pogány Károly* ny. főispánt küldötték ki, ezenkívül intézkedés történt arra nézve, hogy a belügyminiszter rendeletére a polgárság és falusi nép köréből járasonként 2-2 résztvevő jelöltesék ki, akik a koronázási ut vonalán mint nézők kapnának helyet. — A virilisek jövő évi névjegyzékét — első *Krizsó Bohus* lupényi bányagazdát 12528 K., utolsó *Melicska János* szásvárosi magánzó 452 K. adóval — megállapították. Kimondták, hogy a vármegyei alapokból és a gyámpénztár pénzkészleteiből a Dévai Takarékpénztárnál és Országos Központi Hitelszövetkezetenél 500.000—500.000 K., a Dévai Közgazdasági Banknál 250.000 K., a szásvárosi Ardeleanánál 230.000 K., a Hunyadmegyei Első Takarékpénztárnál 150.000 K., a Petrozsényi Takarékpénztárnál és Marosillyei Takarékpénztárnál 100.000—100.000 K., a Dévai Iparbanknál, Szásvárosi Takarékpénztárnál, hátszegi Ipar és Kereskedelmi Banknál, Kőrösbánya és Vidéke Takarékpénztárnál, V.-Hunyadi Takarékpénztárnál 90.000—90.000 K., a hátszegi Hatzegána pénzintézetnél 60.000 K., a szásvárosi Előlegezési és Hitelegyletnél 45 000 Kor., a brádi Közgazdasági Banknál 35 000 K., a dévai Csángótelepi Hitelszövetkezetenél 2000 K. erejéig helyezhetők el a betétek. — *Janza Vazul* petrozsényi főszolgabíró elölptették a VII. fizetési osztályba, tudomásul vették, hogy *Kardos Árpád* vm. árvaszéki ülnök lapunk felelős szerkesztője lett, s miután a bíráltsági és munkadíj ármaximálása tárgyában feliratot határoztak a kormányhoz, a főispán a biz. tagok éljenése között bezárta a közgyűlést.

— **Tanügyi hírek.** A közoktatásügyi miniszter *Heves György* dévai tanítóképző intézeti tanárt ideiglenes szolgálattételre a kir. tanfelügyelőséghez osztotta be; — *Tálasné Horváth Emília* Brádról áthelyezett áll. el. iskolai tanítónő helyébe a brádi áll. el. iskolához *Gaiotto Orsolya* dévai kir. tanfelügyelőséghez berendelt tanítónőt helyezte át.

— **Dicséretreméltó cselekedet.** *Seiden József* alpestesi birtokos és neje *Somogyi Aranka* a következő alapítványokat tették: az alpestesi ref. egyháznak 100 évi kamatoztatásra 200 K, az alpestesi g. kel egyháznak ugyancsak 100 évi kamatoztatásra 100 K, az erdélyi vakkatonák számára 100 K, az alpestesi állami iskola számára 200 K. A nemes elhatározás önmagát dicséri.

— **Déva város rendes közgyűlése** folyó hó 12-én d. u. folyt le *Gerey Gyula* dr. polgármester elnökle alatt. A rövid közgyűlés a képviselőtestület mérsékelt érdeklődése mellett simán gördült le. Határozatai közül megemlíjük, hogy a községi képviselőválasztók névjegyzékét kiigazító bizottság tagjai a polgármester elnökle alatt *Pap Adolf* és *Ujváry Jenő*, a pénztárvizsgáló bizottság tagjai pedig *Hirsch Adolf*, *Licher Rezső* és *Vitán László* lettek. Kimondotta a közgyűlés, hogy a városi árva-pénzekből a helybeli Takarékpénztárnál, Közgazdasági Banknál és Iparbanknál 100.000—100.000 kor., egyéb közpénzekből a fenti intézeteknél 30.000—30.000 kor., a csángótelepi hitelszövetkezetenél 5000 korona betét helyezhető el. A jövő évi költségvetés, mely szerint a szükséglet 195.467 kor., fedezet 118.845 kor., s így pótlóval fedezendő hiány 76.622 kor., *Beke Ferenc* hozzászólása után változatlan elfogadást nyert. Ennél a kérdésnél a polgármester szükségesnek vélte megjegyezni, hogy a pótlónak 66%-ról 77%-ra történt emelkedése egyedül a rendkívüli viszonyoknak tudható be. Amennyire ezek megengedek, igyekezni fog megtakarításokkal csökkenteni a terhet. — A városi jéggyár és közfürdő létesítését mint elhalaszthatatlanul megoldandó közegészségi feladatot a képviselőtestület elvben magáévá tette. Az előkészítő teendők végzésére *Apáthy Árpád* dr., *Hajduczky József*, *Horváth Kamilló* dr., *Kontz Domokos*, *Mahler Ignác* és *Laufer Árpád* dr.-ből álló bizottságot küldött ki. *Breier Izidorné* kérelme fölött, melyben hatósági lisztárúsításra kért megbízatást, napirendre tért. A városi bérház egyik emeleti utcai lakrészét 2 évre 900 kor. bér mellett *Pallós Ernő*nek adta ki. *Rettegi Gyárfás* ajánlatát, melyben a *Rakóczi Ferenc*-utca meghosszabbításának irányába eső Hajós-utcai telkét megvételre kínálta, *Candrea Valér* közbevető indítványával szemben tárgyalás alapjául elfogadta s az ingatlan becsértékének megállapítását *Apáthy Árpád*, *Mahler Ignác* és *Ráday Ferenc* városatyákból álló bizottságra bízta.

— **Az Agrária újjászervezése** Mult számunkban közöltük, hogy az Agrária újjászervezése küszöbön van. E célból f. hó 15-én délelőtt a vármegyei közgyűlés után tartott egy értekezlet, melyen *Mara László* főispán elnökle alatt *Csulay Lajos*, dr. *Apáthy Árpád*, *Gál Nándor*, dr. *Schulhof Zsigmond*, *Blum Zsigmond*, dr. *Horváth Kamilló*, *Boér Gábor* és *Székely Sándor* vettek részt. A termelők és kisbirtokosok érdekeit *Székely Sándor* tb. főszolgabíró képviselte, aki az Agrária és a benne lévő vagyoni érdekeltség, valamint a termelő közönség érdekeit összeegyeztelő javaslatot terjesztett az értekezlet elé. Ezt a javaslatot az értekezlet beható vita után el is fogadta s elhatározta, hogy a f. hó 17-én tartandó közgyűlés elé fogja terjeszteni. Minthogy az értekezleten résztvettek egyúttal az Agráriának körülbelül többségét képviselik, kétségtelennek látszik, hogy az értekezleten hozott határozatot a közgyűlés tudomásul fogja venni s ezzel a termelők s az Agrária közt felmerült érdek ellentétek helyes megoldást fognak nyerni. A javaslat legértékesebb pontja az, hogy a szavazatarányok megállapításával az Agrária tényleg a termelő közönség altruisztikus intézményévé válik s így céljának, amely a gyümölcstermelés fokozása és értékesítése, — kétségtelenül meg fog felelni. Bizalommal várjuk a fejleményeket, amelyeket annak idején tüzetesen fogunk lapunk olvasóközönségével ismertetni. Értesülésünk szerint az Agrária elnöke valószínűleg *Cs. László* lesz.

— **Utalványkiosztás a városházán.** A dévai közlélmelési ügyosztály, hogy az állandó tolongásnak elejét vegye, új beosztást léptetett életbe. Eszerint hétfőn az 1—400, kedden a 401—800, szerdán a 801—1200, csütörtökön az 1201—1600, pénteken az 1601—2000, szombaton a 2001-től fölfelé — törzskönyvi számú

fogyasztók jelentkezhetnek utalványokért. Vasárnap azok, akik számot nem kaptak, vagy komoly indokkal igazolni tudják a soronnap elmulasztását. Az ügyosztály figyelmezteti a közönséget, hogy tolongásoktól tartózkodjék, mert a kiutalásra kerülő készletek felosztása mindenkor úgy történik, hogy jogos illetményéhez mindenki hozzájuthasson. Egyesek megengedték maguknak azt a visszaélést, hogy illetéktelenek által hamisított utalványokkal akartak készlethez jutni. Minthogy ez közönséges büntett, melyért börtön jár s a közönségnek is a bőrére megy, kérjük a hatóságot, hogy a legszigorubb ellenőrzést gyakorolja s teljes eréllyel igyekezzék megtoroltatni az ilyen fajta üzelmeket.

— **Koronázási ajándék a tisztviselőknek.** A Kecskeméti Lapok lapársunk írja: Az állami hivatalnokok körében egész komolysággal el van terjedve a hír, hogy a koronázás alkalmával az állam minden alkalmazottja egy havi fizetését ajándékképpen fogja kapni. A hírek, amellet, hogy igen komoly formában kolportálják, nagyjában meg is van a plauzibilitása. — Ehhez a hírhez részünkről csak annyit jegyzünk meg, hogy annak valósága a tisztviselők között érthető örömet okozna, s ha koronázás normális időben következett volna el, a reménykedés talán nem is maradt volna hiábavaló, így azonban, mikor a háborus terhek az államra sulyosan nehezdednek — aligha lesz belőle valami.

— **A nikkel 20 filléresnek beváltása.** Újból figyelmeztetjük a közönséget, hogy e hó utolsó napjával a nikkel 20 filléresnek elvesztik értéküket. Addig tehát igyekezzék mindenki tulajdoni rajtok vagy beváltani az adóhivatalnál.

— **Hat hónapi börtön — államsegélycsalásért.** Nagyon megirigyelte a hadiszállítók rohamos megvagyonosodását *Petrucz Damaszkinné* helybeli lakos, gondolt egy merészet s elhatározta, hogy ő is csalással fogja megalapozni jövőjé meggazdagodását. Az elhatározást tett követte, s igazán nem rajta mult, hogy nem vihette tervét tökéletesen keresztül. *Petruczné* évek óta különváltan élt férjétől, ő maga Déván lakott a fivérével, férje pedig Lesnyeken morzsolta napjait bus magányban, míg egyszer jött a rendelet, hogy vonuljon be katonának. *Petrucz* el is ment szépen a harctérre, neje pedig — megbánva közsívűségét, — hogy legalább valami emlékeztesse őt állandóan férjére: jelentkezett Lesnyeken hadisegélyért, mely férje után őt illeti. Igazán megható látvány volt, mikor könnyes szemekkel átvette a hadisegélyeket, melyek mindig szeretett hitvesét juttatták eszébe. Igazán, csak hogy mikor Déván lakó fivérének is be kellett vonulni a katonasághoz, töle is óhajtott valami emlékeztetőt s azt találta legalkalmasabbnak, ha itt is jelentkezik hadisegélyért, azzal indokolva, hogy fivére tartotta őt el. Így tehát kettős helyről huzta a hadisegélyt, egészen addig, míg a turpisságra rá nem jöttek. Ügyét a napokban tárgyalták s mivel a kincstárt a fent irt módon 240 korona erejéig megkárosította, — a helybeli kir. törvényszék őt 6 hónapi börtön büntetésre ítélte.

— **Mekkora kamatot fizet a gyámpénztár?** Hunyadvármegye központi árvaszéke a f. év II. felére a kamatlábat úgy állapította meg, hogy kiskoruk és gondnokoltak gyámpénztárilag kezelt pénze után 4-8%-ot, míg a nagykoruvá váltaknak a háborus viszonyok miatt ki nem adható pénze után 5-33%-ot fizet.

— **Méhner-féle legjobb kiadásu, 1917. évi különféle naptárak** már megérkeztek és kaphatók *Laufer Vilmos* könyv- és papirkereskedésében Déván.

— **Gyilkos munkás.** *Recsák János* bányamunkás *Glogovszki János* nevű munkástársát *Lupény* községben bosszúból késével összeszurkálta úgy, hogy ez sérülései következtében meghalt. A dévai törvényszék a bosszuálló

Kinda S.

uri szabósága
DÉVA, Orient-épület.

Készít elegáns öltönyöket

legjobb szövetekből,
valamint katonai egyenruhákat. — Raktáron mindenféle szövet és katonai cikkek.

bányamunkást 8 havi börtönre és 3 évi hivatalvesztésre ítélte. A vádlott az ítélet ellen felebbezést jelentett be, azonban eredménytelenül, mert a kolozsvári ítéletábla a büntetést helybenhagyta.

— **A hadikölcsön jegyzésben** kénytelenek vagyunk megállapítani a lanyhaságot; úgy látszik, a mi embereinket sem a magasabb szempontok, sem a kitűnő harctéri helyzet, de még a béke valószínűségének a bekopótatása sem képesek megindítani. Az elmúlt hét a dévai piacon alig jelent az előző eredményéhez képest haladást. Térzsüke miatt a bankok által rendelkezésünkre bocsátott adatokat jövő számunkban hozzuk.

— **Mi van az Urániával?** Amióta az Uránia újból megkezdte működését, gyakran előfordult, hogy az előre hirdetett, sőt kiakasztott mozielőadások a közönség nem kis bosszúságára elmaradtak. Kétségtelen, hogy ennek okát a jelenlegi miserábilis szállítási viszonyokban is keresnünk kell, mindazonáltal arra kérjük az Urániát, hogy keresse valamiként megoldását ennek az állapotnak, amit a mozilátogató közönség, melynek most egyetlen szórakozása ez lehetne, türelmetlenül vár.

Nyilttér.*)

Köszönetnyilvánítás.

Mindazok, kik váratlanul elhunyt jó férjem halála alkalmából részvételüknek bármely módon kifejezést adtak, fogadják érte őszinte, hálás köszönetemet.

Déva, 1916. december hó 15.

Özv. Holtzer Ferencné.

NESTLÉ FÉLE
régbevált GYERMEKISZT
 a legjobb és legolcsóbb
 DOBOZA K 1.80 MINDEN GYÓGYSZERTÁRBAN ÉS DROGERIÁBAN
 Próbadobozt ingyen küld: HENRI NESTLÉ, Wien, I. Biberstr. 13 B.

Laptulajdonos és kiadó: LAUFER VILMOS.

TELEFONSZÁM: Kiadóhivatal: 35.

Kitűnő állapotban levő 166 1-1

komplett hálószoba

butor eladó. — Cim a kiadóhivatalban.

Csemetekertben e célra növesztett
 legszebb növényű

karácsonyfák

kaphatók Laufer Vilmosnál Déván.

Sz. 28—1916. végrh.

Árverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a marosillyei kir. járásbíró 1916. évi Pk. 1914/2. számú végzése következtében Dr. Komlós József ügyvéd által képviselt Záni Hitelszövetkezet javára 250, 750, 150 és 500 korona s járulékaik erejéig 1912. évi augusztus hó 22-én és 1913. évi február hó 8-án foganatosított kielégítési végrehajtás utján lefoglalt és 3180 koronára becsült ékszerek nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a marosillyei kir. járásbíró 1916. évi Pk. 1914/2. számú végzése folytán 1650 korona tőkekövetelés, ennek 1911. évi augusztus hó 19-ik és 1912. évi október hó 1-5-ös napjától járó 8% kamatai, 1/3 % váltódíj és eddig összesen 406 korona 30 fillérben bíróság már megállapított költségek erejéig Guradobra községben, alperesek lakásán leendő megtartására 1916. évi december hó 30-ik napjának délelőtti 10 órája határidőül kitzetlik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-c. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek szükség esetén becsáron alul is el fog adni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-c. 120. §. értelmében ezek javára is elrendelhetik.

Kelt Marosillyén, 1916. évi december hó 2. napján.

161 1-1

Roska János, kir. jbr. végrehajtó.

Keresek megvételre 1 ebédő-szekrényt (kredencet) és 1 íróasztalt.

Akinek ilyen eladó volna, sziveskedjék címét a kiadóhivatalal közölni.

Intelligens uriaszony

ki már ügyvédi irodában alkalmazva volt,

irodai állást keres.

Czim a kiadóhivatalban. 154 3-3

Kedvező fizetési feltételek mellett eladó a Kocsis Antalné ház

Déván, a Deák Ferenc-utca 11/a. sz. a. Értekezhetni fentt irt tulajdonossal Kolozsvár, Deák Ferenc-utca 35. szám és helyben Meskó Aladár vm. főorvossal.

162 2-2

Balogh Géza-féle

Déva, Hunyadi János-ut 24. szám alatti

modern ház eladó.

Értekezhetni ugyanott.

156 2-3

Szám: 367—1916.

Faeladási hirdetmény.

Alulírott közhírré teszi, hogy a baszarabászi gör. kel. egyház (Hunyadvármegye körösbányai járás) erdejéből a nagyméltósági m. kir. földművelésügyi miniszter urnak 1914. évi 15940. sz. engedélye alapján 331 drb 20—57 cm. mellmagassági átmérővel bíró tölgyfa, mely a részletes felmérés alkalmával mintegy

49.1 m³ műfára, 81.4 m³ bányafára,
 38.5 m³ tűzifára

lett becsülve, 1917. évi január hó 4-én

d. u. 3 órakor Alvácán, a körjegyzőség hivatalos helyiségében zárt ajánlatokkal egybekötött nyilvános szóbeli árverésen el fog adni.

Kikiáltási ár 2036 K. Bánatpénz 210 K. Utóajánlatok nem fogadtatnak el.

Legközelebbi vasutállomás Alvácza (A. Cs. E. V.) az erdőtől mintegy 7 kilométer távolságra van.

A részletes árverési és szerződési feltételek a m. kir. áll. erdőhivatalnál Déván, a m. kir. járási erdőgondnokságnál Brádon, és alulírott nál megtekinthetők.

Baszarabásza, 1916. november 26.

164 1-1

Piseu Miklós,
 egyházgondnoksági elnök.

Szám: 366—1916.

Faeladási hirdetmény.

Alulírott közhírré teszi, hogy a baszarabászi (Hunyadvármegye körösbányai járás) volt urbéresek erdejéből 1914. évi 743. sz. köz. erd. bizottsági véghatározat alapján 400 drb 30—60 cm. mellmagassági átmérővel bíró tölgyfa, mely a részletes felvétel alkalmával mintegy:

165.0 m³ műfára, 131.2 m³ bányafára,
 127.0 m³ tűzifára

lett becsülve, 1917. évi január hó 4-én d. u. fél 4 órakor Alvácán, a körjegyzőség hivatalos helyiségében zártajánlatokkal egybekötött nyilvános szóbeli árverésen el fog adni.

Kikiáltási ár 5129 K. Bánatpénz 520 K.

Utóajánlatok nem fogadtatnak el.

Legközelebbi vasutállomás Alvácza (A. Cs. E. V.) mintegy 7 kilométer távolságban fekszik az erdőtől.

A részletes árverési és szerződési feltételek a m. kir. állami erdőhivatalnál Déván, a m. kir. járási erdőgondnokságnál Brádon és az alulírott nál betekintheők.

Baszarabásza, 1916. évi november 26.

Piseu Miklós,
 a volt urbéresek elnöke.

LAUFER VILMOS, DÉVA

villanyerőre berendezett könyvnyomdája, könyv-, papir-, író- és rajzszerkeskedése, könyvkötészete, községi, közigazgatási és ügyvédi nyomtatványraktára, Telefonszám 35. a DÉVA és VIDÉKE kiadóhivatala. Telefonszám 35.

Karácsonyi ajándékok olcsó bevásárlási forrása!

Ajánlom a nagyérdemű közönség szives figyelmébe dús raktáramon levő *ujdonságaimat* mindennemű

szépirodalmi művekben, ifj. iratokban és társasjátékokban.

Nagy választékban: *disz íróasztalkészletek, tentatartók, emlékkönyvek, naplók, jegyzőkönyvek* legizlésebb plüs, bőr- és vászonkötésben. Feltűnően tetszetős fénykép, képes levelezőlap és bélyegalbumok. — *Ügyvédi aktatáskák, iroda és pipere íróaljakatok* leg egyszerűbbtől és legdiszesebbig. — *Diszes írónok és tollszárak. Gyermekek festőkészletek, festőminták.*

Nagy és izlése választék gyönyörű

művészi képes levelezőlapokban, díszlevélpapírookban.

Legjobb kivitelű arany tölthető tollak.

Tartós és csinos pénz-, dohány-, zsebtárcák, ridikülők és egyéb tetszetős bőrárak.

Legujabb zenemű ujdonságok raktáron vagy kívánatra eredeti áron és portómentesen, legrövidebb idő alatt megrendelhetnek.

Izléses névjegyeket legrövidebb idő alatt készítek el a legdivatosabb betűkkel.